

**Štátnicové otázky z geografie s didaktikou
na akademický rok 2016/2017
magisterské štúdium**

1. Regionálna geografia SR a geoekológia

1. Geografická poloha SR v rámci Európy, vývoj hraníc SR, charakter a dôsledky.
2. Vznik a formovanie hraníc, ich vplyv na vývoj SR
3. Geologický vývoj a stavba Slovenska.
4. Geomorfologický vývoj a členenie Slovenska.
5. Charakteristika základných typov reliéfu Slovenska s dôrazom na fluválny, vulkanický, krasový a glaciálny reliéf.
6. Klimatické prvky, ich charakteristika a rozmiestnenie na území SR.
7. Klimageografická regionalizácia Slovenska (klimatické oblasti a podoblasti)
8. Hydrogeografia povrchových vôd Slovenska – rieky, jazerá, umelé vodné nádrže, ich funkcia a hospodársky význam.
9. Hydrogeografia podzemných vôd Slovenska (pitná voda, termálne a minerálne vody), ich geografické rozmiestnenie, využitie a význam.
10. Pôdne typy a pôdne druhy, ich geografické rozšírenie a hospodárske využitie
11. Biogeografická charakteristika Slovenska fyto geografické a zoogeografické členenie, vegetačné stupne.
12. Ochrana prírody a krajiny v SR, kategórie chránených území (Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny)
13. Sústava NATURA 2000, lokality svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO v SR
14. Krajinná (geografická) sféra a krajina – vymedzenie a základná charakteristika, geosystémový prístup skúmania krajiny, prvotná a druhotná štruktúra krajiny
15. Priestorová štruktúra a geografické dimenzie fyzickogeografických komplexov
16. Časové a časopriestorové zmeny fyzickogeografických komplexov – rytmika, sukcesívna dynamika a vývoj
17. Zákonitosti priestorovej diferenciácie fyzickogeografickej sféry – planetárna pásmostnosť, vlastná horizontálna zonálnosť, výšková a predhorská zonálnosť, provincionalnosť
18. Kultúrna krajina a stupne jej premeny, regióny kultúrnej krajiny, prírodno-technické systémy v krajine
19. Posudzovanie krajiny z hľadiska jej racionálneho využívania, antropogénne stresové faktory v krajine, globálne environmentálne problémy
20. Obyvateľstvo Slovenskej republiky (vývoj počtu obyvateľov, pohyb, štruktúra), Región Bratislava
21. Osídľovanie a urbanizácia Slovenska, región Stredné Považie
22. Mestské sídla Slovenskej republiky, región Záhorie
23. Vidiecke sídla Slovenskej republiky, región Podunajsko
24. Hospodársky vývoj Slovenska, región Pohronie
25. Priemysel Slovenskej republiky (ťažba nerastných surovín, priemysel palív a energetiky, hutnícky), región Ponitrie
26. Priemysel Slovenskej republiky (chemický, farmaceutický, gumársky, celulózo-papierenský, drevársky), Zemplínsky región

27. Priemysel Slovenskej republiky (strojársky, elektrotechnický, priemysel stavebných hmôt, sklársky, keramický, polygrafický, textilný, obuvnícky, potravinársky), región Dolné Považie
28. Poľnohospodárstvo (rastlinná, živočíšna výroba), lesné a vodné hospodárstvo, Horné Považie
29. Doprava Slovenskej republiky, Ipel'sko-Rimavský región
30. Zahraničný obchod Slovenskej republiky, Šarišský región
31. Cestovný ruch Slovenskej republiky, Spišský región
32. Vývoj územno-správneho členenia Slovenskej republiky, Gemersko-Košický región

Odporúčaná literatúra:

1. LAUKO, V., TOLMÁČI, L., KRIŽAN, F., GURŇÁK, D., CÁKOCI, R. (2013). Geografia Slovenskej republiky – humánna geografia. Geo-grafika, Bratislava, 300 s. ISBN 978-80-89317-23-3
2. LAUKO, V. (2003) . Fyzická geografia Slovenskej republiky, Bratislava
3. MICHAELI, E. (2005). Regionálna geografia Slovenskej republiky. FH PU, Prešov
4. NOVODOMEC, R. (1999). Žilinský kraj. Geografia, Bratislava
5. MIČIAN, Ľ. (2008). Všeobecná geoekológia. Bratislava: Prírodovedecká fakulta UK, 88 s.
6. TREMBOŠ, P., MIČIAN, Ľ., MINÁR, J., HRADECKÝ, J. (2009). Geoekológia. Bratislava: Prírodovedecká fakulta UK, 111 s. ISBN 978-80-223-2735-0, CD-ROM
7. DRDOŠ, J. (1999). Geoekológia a environmentalistika I. Prešov: FHPV PU
8. DRDOŠ, J., MICHAELI, E., HRNČIAROVÁ, T. (2005). Geoekológia a environmentalistika II. Prešov: FHPV PU
9. RAKYTOVÁ, I. (2007). Humánna a regionálna geografia Slovenskej republiky. Katolícka univerzita, Pedagogická fakulta, Ružomberok, 96 s. ISBN 978-80-8084-152-2
10. LOPUŠNÝ, J. (2001). Hospodárska a regionálna geografia Slovenska. Banská Bystrica Ekonomická fakulta UMB, 120 s. ISBN 80-8055-580-X
11. MAZÚREK, J. (1998). Geografia Slovenska. Banská Bystrica: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB, 136 s. ISBN 80-8055-186-3

2. Regionálna geografia sveta (Afrika, Amerika, Ázia, Austrália, Oceánia)

1. Geologické a geomorfologické pomery Afriky; Štáty západnej Afriky (Mauritánia, Mali, Niger, Senegal, Gambia, Guinea-Bissau, Guinea, Sierra Leone, Libéria, Pobrežie Slonoviny, Ghana, Burkina-Faso, Togo, Benin, Nigéria) - stručná charakteristika celej skupiny štátov
2. Klimatické pomery Afriky; Štáty južnej Afriky (JAR, Angola, Zambia, Mozambik, Botswana, Zimbabwe, Namíbia, Lesotho, Svazijsko) - stručná charakteristika celej skupiny štátov
3. Hydrologické pomery Afriky; Štáty strednej Afriky - (Čad, Kamerun, Stredoafrická republika, Rovníková Guinea, Gabon, Kongo, Konžská demokratická republika, Rwanda, Burundi) - stručná charakteristika celej skupiny štátov

4. Obyvateľstvo a sídla Afriky; Štáty východnej Afriky (Sudán, Džibutská republika, Somálsko, Uganda, Eritrea, Etiópia, Keňa, Tanzánia, Malawi) - stručná charakteristika celej skupiny štátov
5. Flóra a fauna Afriky (najvýznamnejšie národné parky); Štáty severnej Afriky (Tunisko, Maroko, Alžírsko, Líbia, Egypt) - stručná charakteristika celej skupiny štátov
6. Geologické a geomorfologické pomery severnej a južnej Ameriky, USA - stručná charakteristika krajiny
7. Klimatické pomery celej Ameriky, Mexiko- stručná charakteristika krajiny
8. Obyvateľstvo a sídla Ameriky; Andské štáty (Peru, Bolívia, Chile, Ekvádor) - stručná charakteristika celej skupiny štátov
9. Ekonomické pomery Ameriky, Laplatské štáty (Paraguaj, Uruguaj, Argentína) - stručná charakteristika celej skupiny štátov
10. Flóra a fauna Ameriky; Brazília – stručná charakteristika krajiny
11. Hydrologické pomery Ameriky; Andskoguayanské štáty (Kolumbia, Venezuela, Guayana, Surinam, Francúzska Guayana)
12. Geopolitické pomery v Afrike, Kanada – stručná charakteristika krajiny
13. Geopolitické pomery Ameriky, stredná Amerika (Guatemala, Belize, Honduras, Salvador, Nikaragua, Kostarika, Panama) stručná charakteristika celej skupiny štátov
14. Antarktída-stručná charakteristika celej oblasti , štáty Karibskej oblasti (Veľké a Malé Antily, Bermudy, Bahamy)- stručná charakteristika celej oblasti
15. Geologické a geomorfologické pomery Ázie. Komplexná charakteristika krajín Juhozápadnej Ázie.
16. Klimatické pomery Ázie. Komplexná geografická charakteristika krajín strednej Ázie.
17. Hydrologické pomery Ázie. Komplexná geografická charakteristika krajín južnej Ázie.
18. Flóra Ázie. Komplexná geografická charakteristika krajín juhovýchodnej Ázie.
19. Fauna Ázie. Komplexná geografická charakteristika krajín východnej Ázie.
20. Obyvateľstvo a sídla Ázie. Komplexná geografická charakteristika Izraela.
21. Charakteristika priemyslu Ázie. Komplexná geografická charakteristika Ázijskej časti Ruska.
22. Charakteristika poľnohospodárstva Ázie. Komplexná geografická charakteristika Indie.
23. Nevýrobný sektor Ázie. Komplexná geografická charakteristika Číny.
24. Špecifiká dopravy v Ázii. Komplexná geografická charakteristika Japonska.
25. Fyzickogeografická charakteristika Austrálie.
26. Socioekonomická charakteristika Austrálie.
27. Komplexná geografická charakteristika Nového Zélandu.
28. Komplexná geografická charakteristika Oceánie.

Odporúčaná literatúra a informačné zdroje:

1. DUFOUR, J.-F. (2006). Čína ve 21. století Praha: Levné knihy KMa, 64s., ISBN 80-7309-331-6
2. KOL. (2006). Svet. Krajiny, národy, kontinenty. Bratislava: IKAR, 470s., ISBN 80-551-1354-8
3. SKOKAN, L. (2006). Ásie. Úsú n.L.: Univerzita J. E. Purkyně, 150 s., ISBN 80-7044-739-7

4. MAZÚREK, J. (1997). Socioekonomická geografia Severnej Ameriky. FPV a MV UMB, Banská Bystrica, 90s.
5. MAZÚREK, J.(1998). Socioekonomická geografia Latinskej Ameriky. FPV a MV UMB, Banská Bystrica, 158s.
6. HUBELOVÁ, D., CHALUPA, P. (2004). Amerika a Austrálie , Brno
7. MURGAŠ, F. (2009). Ázia. študijný text na CD
8. GAJDOŠ, A. (1994). Afrika. Študijné texty pre špecializačné štúdium z regionálnej geografie. VII. časť. Metodické centrum Banská Bystrica, s. 60
9. ZUBRICKÝ, G.: Geografia štátov sveta. Mapa Slovakia, Bratislava, 2009
10. www.geography.about.com
11. www.geohive.com
12. www.geographyiq.com
13. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

3. Didaktika geografie

1. DIDAKTIKA GEOGRAFIE A JEJ POSTAVENIE V SYSTÉME VIED

- Predmet a základné úlohy didaktiky geografie
- Etablovanie sa didaktiky geografie ako vedeckej disciplíny
- Príprava na hodinu: POHYBY ZEME

2. VÝVOJ GEOGRAFIE AKO VYUČOVACIEHO PREDMETU NA SLOVENSKU

- Rozvoj predmetu geografia a tvorba učebníc
- Príprava na hodinu: MERANIE NA MAPÁCH

3. OBSAH GEOGRAFICKÉHO VZDELÁVANIA NA ZŠ

- Súčasný obsah geografického vzdelávania na ZŠ
- Reformy školstva, Štátny vzdelávací program, ISCED 2
- Príprava na hodinu: SOPKY – OKNÁ DO HLBÍN ZEME

4. OBSAH GEOGRAFICKÉHO VZDELÁVANIA NA GYMNÁZIU

- Súčasný obsah geografického vzdelávania na gymnáziu
- Reformy školstva, Štátny vzdelávací program, ISCED 3A
- Príprava na hodinu: OHNIVÉ MIESTA NA ZEMI A ZEMETRASENIE

5. VSTUPNÁ A VÝSTUPNÁ REGULÁCIA OBSAHU VZDELÁVANIA

- Učebné osnovy geografie
- Vyučovacie štandardy geografie
- Príprava na hodinu: ROZMANITÉ KRAJINY ZEME

6. UČEBNICA GEOGRAFIE

- Učebnica geografie, jej funkcie a požiadavky
- Komplexná učebnica geografie
- Príprava na hodinu: PODNEBIE A PODNEBNÉ PÁSMA

7. VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE V GEOGRAFII

- Vymedzenie pojmu, všeobecné a čiastkové ciele
- Medzinárodná charta geografickej výchovy a vzdelávania
- Postup pri určovaní čiastkových cieľov v geografii
- Súčasné chápanie výchovno-vzdelávacích cieľov

Príprava na hodinu: AUSTRÁLIA

8. VYUČOVACÍ PROCES GEOGRAFIE

- Definícia vyučovania, učenia sa
 - Funkcie vyučovacieho procesu
 - Vyučovací proces a jeho etapy
- Príprava na hodinu: AMERIKA

9. PEDAGOGICKÁ KOMUNIKÁCIA, KONCEPCIE VYUČOVANIA

- Pedagogická komunikácia
 - Koncepce vyučovania
 - Základné požiadavky humanistického vyučovania
 - Porovnanie humanistického vyučovania s tradičným vyučovaním
- Príprava na hodinu: AMERIKA - REGIÓN

10. DIDAKTICKÉ METÓDY VO VYUČOVANÍ GEOGRAFIE

- Definícia, vlastnosti vyučovacích metód v geografii
 - Hľadiská triedenia vyučovacích metód v geografii
 - Klasifikácia didaktických metód v geografii
 - Charakteristika jednotlivých vyučovacích metód používaných v geografii
- Príprava na hodinu: AFRIKA

11. DIDAKTICKÉ ZÁSADY, PRINCÍPY A VYBRANÉ METÓDY VYUČOVANIA GEOGRAFIE

- Didaktické zásady vyučovania geografie
 - Didaktické hry vo vyučovaní geografie
 - Zemepisné piesne
 - Kognitívne mapovanie vo vyučovaní geografie
- Príprava na hodinu: AFRIKA - REGIÓN

12. ORGANIZAČNÉ FORMY VYUČOVANIA GEOGRAFIE

- Definícia organizačných metód v geografii
 - Vyučovacia hodina, jej vlastnosti, časti, delenie
 - Vychádzky a exkurzie vo vyučovaní geografie
 - Kooperatívne (skupinové) vyučovanie
 - Problémové a projektové vyučovanie
 - Netradičné formy vyučovania
- Príprava na hodinu: ÁZIA

13. MATERIÁLNE VYUČOVACIE PROSTRIEDKY GEOGRAFIE

- Definícia, význam vo vyučovaní geografie, ich delenie
 - Učebné pomôcky a ich delenie
 - Technické prostriedky a ich delenie
 - IKT vo vyučovaní geografie
 - Interaktívna tabuľa vo vyučovaní geografie
- Príprava na hodinu: ÁZIA - REGIÓN

14. DIDAKTICKÉ DIAGNOSTIKOVANIE V GEOGRAFII

- Úlohy, funkcie, zásady a ciele hodnotenia vedomostí a zručností žiakov
- Formulovanie a druhy otázok pri preverovaní vedomostí
- Kritériá hodnotenia klasifikáciou

Príprava na hodinu: EURÓPA

15. PRÍPRAVA NA VYUČOVANIE GEOGRAFIE

- Dlhodobá príprava na vyučovanie – časovo –tematický plán
- Krátkodobá (bezprostredná) príprava na vyučovanie
- Didaktická analýza – základ prípravy na vyučovanie
- Model prípravy na vyučovaciu hodinu

Príprava na hodinu: EURÓPA - REGIÓNŮ

16. OSOBNOSŤ UČITEĽA A ŽIAKA VO VYUČOVANÍ GEOGRAFIE

- Odborné schopnosti učiteľa geografie a osobnostné vlastnosti učiteľa geografie
- Vzťah medzi učiteľom a žiakom

Príprava na hodinu: SLOVENSKO

17. PRÁCA SO ŠKOLSKÝMI KNIHAMI PRI VYUČOVANÍ GEOGRAFIE

- Učebnica geografie (štruktúrne prvky)
- Práca s učebnicou
- Práca s kartografickým materiálom
- Práca so zemepisným pracovným listom, so zemepisnou čítankou, doplnkovou literatúrou

Príprava na hodinu: SLOVENSKO - REGIÓNŮ

18. POSTAVENIE A VÝZNAM ŠPECIÁLNYCH DIDAKTÍK GEOGRAFIE

- predmet a úlohy špeciálnych didaktík geografie
- členenie špeciálnych didaktík geografie

Príprava na hodinu: MIESTNA KRAJINA

19. DIDAKTIKA PLANETÁRNEJ GEOGRAFIE

- Ciele a obsah učiva planetárnej geografie, jeho postavenie v učebných osnovách
- Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov
- Metódy, formy, prostriedky a pomôcky efektívneho vyučovania planetárnej geografie

Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z planetárnej geografie

20. DIDAKTIKA KARTOGRAFIE

- Ciele a obsah učiva kartografie, jeho postavenie v učebných osnovách
- Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov
- Metódy, formy, prostriedky a pomôcky efektívneho vyučovania kartografie

Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z kartografie

21. DIDAKTIKA FYZICKEJ GEOGRAFIE

- Ciele a obsah učiva fyzickej geografie, jeho postavenie v učebných osnovách
- Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov
- Metódy, formy, prostriedky a pomôcky efektívneho vyučovania fyzickej geografie

Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z fyzickej geografie

22. DIDAKTIKA HUMÁNNEJ GEOGRAFIE

- Ciele a obsah učiva humánnej geografie, jeho postavenie v učebných osnovách
- Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov
- Metódy, formy, prostriedky a pomôcky efektívneho vyučovania humánnej geografie

Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z humánnej geografie

23. DIDAKTIKA REGIONÁLNEJ GEOGRAFIE

- Ciele a obsah učiva regionálnej geografie, jeho postavenie v učebných osnovách
 - Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov
 - Metódy, formy, prostriedky a pomôcky efektívneho vyučovania regionálnej geografie
- Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z regionálnej geografie sveta

24. DIDAKTIKA REGIONÁLNEJ GEOGRAFIE SLOVENSKA A MIESTNEJ KRAJINY

- Ciele a obsah učiva geografie SR a miestnej krajiny, jeho postavenie v učebných osnovách
 - Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov
 - Metódy, formy, prostriedky a pomôcky efektívneho vyučovania geografie SR a miestnej Krajiny
- Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z regionálnej geografie Slovenska

25. INTERNET VO VYUČOVANÍ GEOGRAFIE

- Pozitíva a negatíva sociálnych sietí v geografickom vzdelávaní.
 - Spôsoby a formy určovania dôveryhodnosti informácií získaných z internetových zdrojov
- Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z regionálnej geografie Slovenska s využitím PC

26. GEOGRAFICKÉ INTERNETOVÉ HRY A ICH APLIKÁCIA V GEOGRAFICKOM VZDELÁVANÍ

Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z regionálnej geografie Slovenska s využitím PC

27. MOŽNOSTI ZÍSKAVANIA GEOGRAFICKÝCH INFORMÁCIÍ POMOCOU PC

- Využitie software firmy Google pre geografické vzdelávanie
 - Prezentčný software pre aplikáciu geografických informácií
 - Mobilné aplikácie využiteľné v geografickom vzdelávaní
- Príprava na hodinu: ľubovoľná téma z regionálnej geografie sveta s využitím PC

Odporúčaná literatúra:

1. ČIŽMÁROVÁ, K. (2008): Didaktika geografie 1. Banská Bystrica FPV UMB, 105 s., ISBN 978-80-8083-641-2
2. ČIŽMÁROVÁ, K. (2006): Didaktika geografie 2. Banská Bystrica FPV UMB, 90 s., ISBN 80-8083-285-4
3. LIKAVSKÝ, P. (2006): Všeobecná didaktika geografie, Bratislava, PríF UK, 80 s., ISBN 80-223-2254-7
4. MACHYČEK, J a kol. (1985): Základy didaktiky geografie. SPN Bratislava, 350 s.
5. MÁZOROVÁ H., LIKAVSKÝ P., KAROLČÍK Š. (2003): Integrácia IKT do vyučovania geografie, Asociácia projektu Infovek, 81 s.
6. TOLMÁČI, L. (2003): Didaktické testy v geografii. Mapa Slovakia Škola, 122 s.
7. WAHLA, A. (2006): Didaktika zeměpisu I. Pdf Ostrava
8. WAHLA, A. (2006): Didaktika zeměpisu II. Pdf Ostrava
9. učebnice, školské atlasy, metodické príručky, časopis GEOGRAFIA
10. www.statpedu.sk, www.infovek.sk, www.exam.sk - pedagogická dokumentácia

V Ružomberku, 28.10.2016

doc. RNDr. Pavel Bella, PhD.
garant študijného programu

RNDr. Ivana Tomčíková, PhD.
vedúca katedry geografie